

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра політології

Силабус курсу

**"Політологія "**

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 2,0; годин - 60; змістовних модулів - 2
Семестр, Рік	3, II-й
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Григор'єв Олександр Віталійович - кандидат політичних наук, викладач кафедри політології.
Контактний телефон	096-708-94-12
E-mail:	-
Робоче місце	Кафедра політичних наук
Консультації	Очні консультації: 1 год., понеділок, 16.00-17.00 Онлайн-консультації: ZOOM, за попереднім узгодженням часу

**КОМУНІКАЦІЯ**

**e-mail:** -

**телефон:** 096-708-94-12

**соціальні мережі:** Telegram

**аудиторія:** за розкладом

**АНОТАЦІЯ КУРСУ** (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є політика, політичні відносини й процеси, політична культура, політичні системи й режими, політичні партії та суспільно-політичні рухи, класи, соціальні групи, клани, еліти, їх інтереси, форми діяльності в політиці, методи боротьби за владу тощо.

**Пререквізити курсу:** Вивчення дисципліни базується на знаннях отриманих при вивченні дисципліни «Актуальні питання історії та культури України» та «Філософія».

**Метою** навчальної дисципліни «Політологія» є формування знань та уявлень у студентів щодо особливостей функціонування політичної сфери життєдіяльності суспільства, ознайомлення з особливостями та закономірностями політичного процесу, функціонування політичної системи і влади, сутність, форми і методи діяльності суб'єктів політики.

**Завдання дисципліни**

- отримання знань та уявлень про категоріальний апарат, методологічні засади та методи політичної науки;
- отримання знань та уявлень про природу сучасних політичних процесів, сутність і різновиди політичних систем та режимів;
- дослідити особливості функціонування політичної системи суспільства;
- ознайомитися з основними політичними інститутами: такими як політичні партії, кабінет міністрів, парламент, інститут президентства та інші; а також знати особливості їх функціонування в тій або іншій країні;
- вивчити типи виборчих систем;
- дослідити основні форми державного правління суспільством.

- формування навичок для практичного застосування теоретичних знань з аналізу політичних процесів та явищ в Україні та інших державах.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

**ЗК5** - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

**ЗК7** - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

**ФК2** - Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів

**ФК16** - здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України.

Кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

**ПРН3** - усвідомлює зміни, які відбуваються у географічному середовищі під впливом чинників різного характеру; розуміє наслідки і детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства; знає важливість збереження навколишнього середовища, охорони біологічного різноманіття, природоохоронної та природно-заповідної діяльності

**ПРН9** - знає та розуміє роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, особливості геопросторової організації природи, населення та господарства України

**ПРН25** - володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови, однією з іноземних мов в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами; здатний удосконалювати й підвищувати власний професійний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

**ПРН29** - здатний проектувати траєкторію власного професійного розвитку і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання предметні компетентності.

#### **Очікувані результати навчання.**

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні етапи становлення політичної думки;
- методи дослідження політики та методологічні підходи у політичній науці;
- підходи щодо визначення політичної системи;
- основні закономірності функціонування політичної системи суспільства;
- особливості функціонування основних політичних інститутів, таких як політичні партії, кабінет міністрів, парламент, інститут президентства;
- механізм та динаміку політичного процесу, характеристики мажоритарної, пропорційної та змішаної типів виборчих систем;
- механізми реалізації президентської, парламентської та змішаної форм правління державою.

#### **вміти:**

- аналізувати політичні процеси та політичні події в контексті основних методологічних підходів у політичній науці;
  - застосовувати на практиці методи дослідження політики;
  - охарактеризувати політичні системи різних країн;
  - аналізувати особливості функціонування основних політичних інститутів в тій або іншій країні;
  - виділяти переваги та недоліки мажоритарної, пропорційної та змішаної типів виборчих систем;
- розрізняти президентську, парламентську та змішану форми правління державою.

## ОПИС КУРСУ

### **Форми і методи навчання**

Навчальна дисципліна передбачає викладення лекційного матеріалу (12 год.) та проведення практичних занять (16 год.), а також самостійної роботи студентів (32 год.). Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається і на самостійне вивчення предмета студентами. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу та частково-пошуково-дослідницький. Виклад матеріалів здійснюється наочними засобами (зокрема презентації в Power Point) з використанням навчальної, навчально-методичної літератури та використанням інтернет-ресурсів.

### **Перелік тем (загальні блоки)**

#### **Змістовий модуль 1. Політична система суспільства.**

- Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.
- Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки.
- Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.
- Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.
- Тема 5. Політична еліта та політичне лідерство.

#### **Змістовий модуль 2. Основи демократії**

- Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.
- Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики.
- Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.
- Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.

### **Рекомендована література**

#### **Основна**

1. Політологія: навчально-методичний посібник для студентів всіх спеціальностей університету / Ануфрієв Л. О. та ін. – Одеса: Одеський національний університет, 2012. – 86 с
2. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, методологія, практика. – К.: МАУП, 2011.
3. Гаджиев К. С. Введение в политическую науку. – М.: Просвещение, 2008.- 544 с
4. Панарин А. С. Политология. Учебник. – Изд. 2-е. – М.: Аспект Пресс, 2012.
5. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. Посібник для студентів / За ред. Ю. С. Шемшученко, В. П. Бабкіна. – К.: Генеза, 2003.
6. Політологія: історія та методологія. Підручник / За ред. Ф. М. Кирилюка. – К., 2011.
7. Політологія. Підручник. – Вид. 2-е, перероб., доповн. / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенко. – К.: Академія, 2016.
8. Політологія. Кн. Перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і суспільство / А. Колодій, В. Марченко та ін. – Київ: Ельга-Н, Ніка-Центр, 2015.
9. Політологія. Збірник вправ і завдань для самостійної роботи. Глосарій: методичний посібник до підручника „Політологія” / За ред. А. Колодій. – К.: Ельга-Н, Ніка-Центр, 2016.
10. Політологія. Навчально-методичний комплекс / За ред. Ф. М. Кирилюка. – К.: Центр навчальної літератури, 2017.

#### **Додаткова**

1. Арбластер Е. Ключові ідеї демократії // Демократія: антологія / Упорядник О. Проценко. – Київ: Смолоскип, 2005. – С. 41-78.
2. Аристотель. Сочинения в 4 т. / АН СССР. Ин-т философии. – М.: Мысль, 1983. – Т.4: Политика. – 828 с.

3. Алмонд Г., Верба С. Гражданская культура и стабильность демократии // Полис. – 1997. - №2, 3.
4. Арендт Х. Начала тоталитаризма / Філософія політики; Хрестоматія. Т. III. – К., 2003.
5. Арон Р. Тоталитаризм и демократия / Філософія політики; Хрестоматія. Т. III. – К., 2003.
6. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна: Навч. Посібник. – К.: МАУП. 2010. -198 с.
7. Болл Т., Деггер Р. Демократичний ідеал: історія становлення // Демократія: антологія /Упорядник О. Проценко. – Київ: Смолоскип, 2009. – С. 3-24.
8. Даль Р. О демократии / Пер. С англ. – М., 2012.
9. История политических и правовых учений // Под ред. В. С. Нерсесянца. – М., 2000.
10. Латигіна Н. Шляхи і структурні фази демократизації суспільства // Політичний менеджмент. – 2010. - №2.
11. Практикум з політології / За заг. ред. Ф. М. Кирилюка. – К., 2015.
12. Соловьев А. И. Политология: политическая теория, политические технологии: Учебник для студ. вузов. – М.: Аспект Пресс, 2011.
13. Філософія політики: Хрестоматія: у 4-х т. / Авт.- упоряд.: В. П. Андрущенко та ін.- К.: Знання України, 2008.

#### **Електронні інформаційні ресурси**

1. Відомості щодо зареєстрованих у встановленому законом порядку політичних партій. URL: <https://minjust.gov.ua/m/4561>
2. Закон України «Про громадські об'єднання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
3. Закон України «Про політичні партії в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.
4. Наукова періодика України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>.
5. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

#### **Політика оцінювання**

- ✓ Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- ✓ Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час виконання контрольних робіт заборонено (в т.ч. із використанням мобільних гаджетів та девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- ✓ Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом.
- ✓ Контрольні роботи проводяться шляхом тестування чи надання розгорнутої відповіді на питання, або поєднання декількох видів контролю.

Поточний контроль та самостійна робота									Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	20	100
10	10	10	10	10	7	7	8	8		

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. До здачі допускається студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів. Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж необхідний мінімум (60) допускається доздача за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна чи взагалі відсутня оцінка.

### **Самостійна робота студентів**

Робота студентів складається з самостійного опрацювання та вивчення навчального матеріалу з переліку тем, що наведені вище. Самостійна робота студента (СРС) оцінюється за результатами підготовки і захисту рефератів, доповідей, поточного тестування. Під час оцінювання самостійної роботи студента за кожним змістовим модулем максимально можлива кількість балів дорівнює 10.